

Se flere nyheter på
www.budstikka.no

nyhet
tips@budstikka.no

Vannet sprutet fire meter opp

Lekkasjen ble meldt til brannvesenet klokken 06.30 onsdag morgen og vannsøylen skal ha stått høyt ved krysset Nordjordet/Labben på Eiksmarka i Bærum. Hos brannvesenet får Budstikka opplyst at en reduksjonsventil hadde gått i stykker. Det kommunale vannverket lagde en provisorisk ledning. Vannet skal ikke ha gjort skade.

Nettbrettene på full fart inn i skolen:

– Håndskriften er

ANBEFALER TASTATUR:
– Ved å satse på penn som skriveverktøy bremses skriveutviklingen. I tillegg produserer man skoletapere, mener forsker Arne Trageton.

FOTO: PRIMAT

Nettbrett. Om ti år er håndskrift forsvunnet fra skolen, mener forsker.

I fjor valgte Jong skole i Bærum å la elevene lete frem bokstavene på tastatur for de fant frem blyanten. En begeistret rektor meldte om elever som knakk lesekodeen rekordtidlig.

På begynnelsen av 2000-tallet kom Arne Trageton med oppsiktsvekkende forskning: 1.-klassinger som lærte seg å skrive ved hjelp av tastatur i stedet for penn og papir, skrev lengre og bedre tekster enn de som fikk opplæring med tradisjonelle metoder.

– De lå ett år foran i skriveutvikling da vi målte dem i 3. klasse, sier Trageton, pensjonert pedagogikkforsker ved Høgskolen i Stord/Haugesund.

– Håndskrivningen ble utsatt til 3. klasse. Det mest overraskende

var at databarna også hadde penere håndskrift, sier han.

I årene etter er Tragetons strategi tatt i bruk i både Sverige og Finland. Nå er metoden på full fart inn i Bærums-skolen. Trageton tror håndskrift vil være borte fra skolen om ti år.

– Vi ser nå at Finland dropper håndskrift til fordel for maskinskriving i 2016. I Sverige var kravet til håndskrift i 2011 redusert til å være leseleg. Det trenger de ikke mange timene til. Ved å begynne med maskinskrift i stedet for håndskrift frigjøres masse tid som kan brukes til skriveopplæring. Det er en av grunnene til at barna i min og 38 amerikanske undersøkelser skrev så godt, sier eks-forskeren.

Etterlyser tastaturer

De siste dagene har Budstikka skrevet flere artikler om Bærum kommunes iPad-prosjekt: I ett år har fem barne- og ungdomsskoler brukt nettbrett som sitt viktigste læringsverktøy. Denne måneden kom evalueringsrapporten der både foreldre, elever og lærere er overveiende positive. Etter nyttår skal ti nye skoler inkluderes i prosjektet.

Trageton mener skriveopplæring på nettbrett har lite for seg med mindre man kobler til et eget tastatur.

– iPad er et lesebrett. iPad uten ekstra tastatur er dårlig for skriving, men bra til andre oppgaver, sier han. Bærums-elevene har foreløpig ikke fått tastatur med iPadene.

– Produserer skoletapere

Trageton har ingen betenkelighet med å la håndskriften fases ut. – Ved å satse på penn som skriveverktøy bremses skriveutvik-

BYTTET PENN MED IPAD: Høsten 2014 valgte Jong skole å lære elevene touch før håndskrift. Etter to måneder hadde åtte av ti

fakta

iPad-prosjektet

- Fem utvalgte skoler i Bærum har i ett år brukt nettbrett som et av sine viktigste arbeidsverktøy.
- Alle elevene og ansatte har fått hvert sitt nettbrett til å bruke på skolen og hjemme.
- Elevene har fulgt vanlige læreplaner og blitt vurdert på vanlig måte.
- Denne måneden kom evalueringsrapporten, som skal legge føringer for bruk av digitale verktøy i skolen fremover.
- Rapporten beskriver i all hovedsak positive tilbagemeldinger fra elever, lærere og foreldre.
- Ytterligere ti skoler logger seg på prosjektet etter nyttår.
- I løpet av tre år er planen at alle elever i Bærum skal bruke nettbrett i alle fag.

lingen. I tillegg produserer man skoletapere blant guttene i første klasse, siden de er senere utviklet finmotorisk, hevder han.

– Håndskrivetrening er tortur for gutter med dårlig utviklet finmotorikk. Utsetter man det til tredje klasse handler det bare om å få fasong på bokstavene, og det går lekende lett, sier Trageton.

– Mange hevder det er en sterk sammenheng mellom håndskrift og hukommelse?

– Det å skrive på tastatur danner spor i hjernen på andre måter enn håndskrivning. Minuset med

nettbrett uten eksternt tastatur er at det blir pekefingerskriving. Og da går det veldig sakte.

– Men det er da mulig å skrive ved hjelp av touchmetoden på et nettbrett også?

– Ja, det går, men det er vanskelig. Fordi det ikke er knotter, blir det lett veldig mange feilslag, sier Trageton som understreker at han ikke er motstander av nettbrett.

– Men for skriving er det helt fundamentalt at det er et eget tangentbord, sier forskeren.

Kine Thorsen
kine.thorsen@budstikka.no

– Håndskrift

Førsteamanuensis Anne Mangen ved Lesesenteret ved Universitet i Stavanger stiller seg tilvende til påstanden om at håndskriften vil forsvinne fra skolen om få år.

– Skriving på tastatur eller for hånd er vesensforskjellige prosesser, og vi må kunne begge to, sier Mangan. Hun peker på at forskning tilsier at det er uheldig

– BRUK BRODDER: Det er løypebas Ragnar Rolfs klare råd til deg som vil ut på tur. FOTO: TORGEIR STRANDHAGEN

To advarsler fra Vestmarkas løypebas

Underkjølt regn har skapt håpløse forhold i marka.

Det forteller Ragnar Roll, Skiforeningens løypebas i Vestmarka.

– Det var veldig fint, med minusgrader og et lite snølag. Nå er det glatt overalt, forteller Roll.

– Det har vært varmere i marka enn i lavlandet. Regn og fuktig vær har skapt håle på veiene,

spesielt der det har vært syklet eller kjørt. Det er grunn til å be folk om å ferdes forsiktig. Bruk brodder, oppfordrer løypebasen, som dermed må innse at skiføret er vesentlig lenger unna enn det var før mildværet satte inn.

– Isen er ikke trygg

Ragnar Roll advarer også mot å bevege seg ut på isen, som i disse

dager er i ferd med å legge seg på vannene.

– Isen er ikke trygg noen steder nå, understreker Roll og sier følgende:

– Sandungen og Semsvannet har stedvis en tynn ishinne, mens andre vann ikke har is i det hele tatt.

– Minusgrader i luften og frost i bakken skapte tirsdag morgen

håpløse forhold for å ferdes, enten folk valgte føttene, bussen eller bilen. Ved Sandviksbukta var det så glatt at en kvinne ikke klarte å stanse bilen, som skled ut i sjøen og sank.

– Og igjen fikk kommunene kritikk for ikke å gjøre strøjobben bra nok.

Kjetil Olsan Vethe

kjetilolsan.vethe@budstikka.no

på vei ut

resteklassinger allerede lært å lese. F.v. Nicholas Sharoki (7), Marcus M. Hestnes (6), Elvira Ekman (7) og Farha Goraya (7).

FOTO: KNUT BJERKE

er viktig

å si at barn ikke trenger å kunne skrive for hånd i det hele tatt.

Mangen forsker på hva som skjer når vi lærer gjennom å skrive for hånd, sammenlignet med å skrive på tastaturet.

– Å forme bokstavene for hånd gjør at vi lettere både kjenner igjen og husker bokstavene, påpeker Mangen.

– Det er ikke tvil om at håndskrift er viktig, men starter opp-

læringen i 2. i stedet for 1. klasse, blir spørsmålet hvor stor forskjell det gjør. Det vet vi ikke ennå, sier hun og fortsetter:

– Noe helt annet er det å si at barna ikke trenger å skrive for hånd i det hele tatt. Det blir en ganske annen diskusjon, og da mener jeg at vi må skjule til forskning vi har som viser en tydelig sammenheng mellom motorikk, gjenkjenning og hukommelse.

BEGGE DELER: Anne Mangen mener man må beherske både håndskrift og skrijving på tastatur. FOTO: PRIVAT

HANDEL I BOKS: – En høy sum, men et fornuftig kjøp, sier Espen (t.v.) og Gudbrand Tandberg etter kjøpet av Fusdalgården. FOTO: KARL BRAANAS

Fusdalgården til Tandberg Eiendom

Tandberg Eiendom har kjøpt Fusdalgården i Asker sentrum. Der vil de åpne nytt spisested.

– Alle gode ting er tre, smiler Espen og Gudbrand Tandberg. Første gang brødrene forsøkte å sikre seg den særegne sentrumsgården var i forbindelse med et tvangssalg i 1992. Da tapte de for andre panthavere.

Et nytt forsøk ble gjort i 2004. Da hoppet de av fordi det ble for dyrt. Men i 2015 skulle de altså lykkes: Sparebanken Øst Eiendom har solgt Fusdalgården til Tandberg Eiendom for 16,8 millioner kroner.

– En høy sum, men et fornuftig kjøp, sier brødrene.

– En historisk perle

Eiendomshandelen er Tandberg-familiens første i Wesselskvartalet, med Apotekergården og Rypegården som nærmeste naboer. Sistnevnte disponeres av Tandberg på langtidsleie.

Fusdalgården og Apotekergården utgjør sammen den siste gjenværende trehusbebyggelsen i sentrum, oppført henholdsvis i

1929 og 1924. Begge står fortsatt slik de ble bygget – selv om Fusdalgården ikke lenger kan fremstå med samme inntrykk som da «den ruvet godt opp i sentrum med sine tre etasjer» under Jørgen og Eugenie Fusdahls tid for 80–90 år siden.

Gården har vært tilholdssted for en rekke handelsvirksomheter i Asker opp gjennom tidene – blant andre Bauers herreekvipering, Asker Bok & Papirhandel og fotograf Harald Ohnstad. McDonald's kjøpte den i 1996, og Sparebanken Øst i 2004.

– Vi har ønsket oss denne eiendommen lenge. Den er en historisk perle og en viktig brikke i sentrums videre utvikling. På noe sikt ønsker vi å få plass et serveringssted i første etasje og kjelleren, med uteservering mot Wesselhaven på baksiden, forteller Espen Tandberg.

Men først skal gården totalrehabiliteres og flyttes 5 meter bakover for å gi plass til et større fortau utenfor.

Morten Gisle Johnsen

mortengisle.johnsen@budstikka.no

GAMMEL STOLTTHET: Fusdalgården – fra den gang den het Fusdahl med H – har preget Askers sentrumsbilde siden 1929. FOTO: PRIVAT